

Kirjastotoiminnan kehittäminen

748/00.07.01/2017

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 06.09.2017 § 10

Kirjastotoimenjohtaja Tarja Tuomi ja talouspäällikkö Timo Saario:

Kulttuurilautakunta on kokouksessaan 18.12.2013 päättänyt, että kaupunginkirjaston kehittämissuunnitelma tehdään vuoden 2014 aikana. Kirjaston henkilökunta on työstänyt suunnitelman kirjastotoimenjohtajan johdolla. Kehittämissuunnitelmassa todetaan nykytilanne, avataan visiota siitä, miten kirjasto toimisi hyvin tulevaisuudessa ja kirjataan toimenpiteitä, joiden avulla visio on saavutettavissa.

Kaupunginhallitus on merkinnyt kehittämissuunnitelman tiedoksi kokouksessaan 23.3.2015.

Kehittämissuunnitelman käsittelyn jälkeen on tapahtunut kolme suunnitelmaan ja sen toteuttamiseen vaikuttavaa muutosta:

1. Uusi kirjastolaki tuli voimaan 1.1.2017.
2. Yläkoululaisille ja nuorille tehtiin kirjaston käyttöä koskeva kysely syksyllä 2016.
3. Postin tilat Tullikatu 11:n alakerrassa vapautuvat 1.12.2017.

Näiden muutosten pohjalta on sivistyspalvelut uudistanut kirjaston kehittämissuunnitelman vastaamaan nykytilannetta.

Kehittämissuunnitelma (sisältäen nuorille suunnatun kyselyn tulokset ja alustavat luonnokset Tullikadun tilojen soveltuvuudesta pääkirjaston käyttöön) on liitteenä.

LIITE B1, KULT.- JA VAPLTK 6.9.2017

Uuden kirjastolain (1492/2016) tavoitteena (2 §) on edistää:

1. väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin
2. tiedon saatavuutta ja käyttöä
3. lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa
4. mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen
5. aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Uusi kirjastolaki määrittelee yleisen kirjaston tehtävät (6 §) seuraavasti:

1. tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin
2. ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa

3. edistää lukemista ja kirjallisuutta
4. tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
5. tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
6. edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävän hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksen mukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Nuorille suunnatun kyselyn vastaukset tukevat vahvasti uuden kirjastolain määrittelemää yleisen kirjaston tehtävää.

Naantalin pääkirjaston nykyiset tilat eivät mahdollista uuden kirjastolain edellyttämien yleisen kirjaston tehtävien toteuttamista. Voidakseen täysipainoisesti toteuttaa uuden kirjastolain määrittelemiä tehtäviä tarvitsee kirjasto käyttöönsä Tullikatu 11:n alakerran tilat.

Tullikatu 11:n tilat omistaa Kiinteistöyhtiö Katariinanpuisto, jonka omistaa Naantalin kaupunki. Kunnostuksen toteuttaa kiinteistöyhtiö. Kirjasto saa uutta tilaa käyttöönsä noin 540 m², mikä kasvattaa kirjaston vuokra- ja siivouskustannuksia vuositasolla noin 65 000 euroa. Kustannukset täsmenyvät suunnittelun edetessä.

Tarvittavat irtaimistohankinnat uusiin ja nykyisiin tiloihin ovat karkean arvon perusteella noin 100 000 euroa. Nämäkin kustannukset tarkentuvat suunnitteluun edetessä. Määräraha on voimassa olevassa kuntasuunnitelmassa varattu vuodelle 2019, mutta sen tarve riippuu tilojen kunnostuksen ajankohdasta.

Yritysvaikutusten arviointi

Pääkirjaston tilat mahdollistavat asiakkaiden etätyön, joka voi olla pienten yritysten asiakastapaamisia, ryhmäkeskusteluja tai hiljaista päätetyöskentelyä.

Valtuustoaloite 4.9.2017

Valtuustossa 4.9.2017 tehdyssä aloitteessa (Hagsberg ym.) esitettiin, että ”kaupunki varaisi vielä kaikille kirjaston käyttäjille mahdollisuuden lausua mielipiteensä kirjaston kehittämissuunnitelmasta tilaratkaisuineen ja huomioisi mahdollisuuksien mukaan uudet ideat”.

Kirjasto laatii kaikille käyttäjille suunnatun kyselyn, joka toteutetaan sähköisenä kaupungin verkkosivujen kautta sekä paperisena pääkirjastossa. Kehittämissuunnitelma on nähtävissä kaupungin verkkosivuilla ja pääkirjastossa. Kysely toteutetaan syyskuun 2017 aikana.

MUSEONJOHTAJA:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että Naantalin pääkirjaston käyttöön annetaan Tullikatu 11:n alakerran tilat ja että ne sekä kirjaston nykyiset 2. ker-

roksen tilat peruskorjataan nykyaikaisen kirjastotoiminnan tarpeisiin soveltuviksi. Syyskuun aikana toteutettavan käyttäjäkyselyn tulokset otetaan huomioon tilojen suunnittelussa.

KOKOUSKÄSITTELY:

Esittelijä täydensi esittelyä yritysvaikutusten arvioinnilla ja käyttäjäkyselyn toteuttamisella.

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA:

Hyväksyttiin museonjohtajan ehdotuksen mukaan.

Lisäksi lautakunta päätti esittää, että vuoden 2018 talousarvioon varataan määräraha tämän hankkeen toteuttamiseen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 12.06.2019 § 24

Talouspäällikkö Timo Saario
Kirjastotoimenjohtaja Tarja Tuomi

Kirjaston kehittämissuunnitelma on tallennettu sähköiseen kokoushallintaan oheismateriaaleihin.

Kirjasto järjesti kaikille kirjaston käyttäjille avoimen kirjastokyselyn 11.-30.9.2017, johon tuli 498 vastausta. Vastauksista 461 saatiin verkkokyselyn ja 37 paperikyselyn kautta. Paperi- ja verkkovastaukset tallennettiin yhdeksi kokonaisuudeksi, joka on tallennettu oheismateriaalina sähköiseen kokoushallintaan

Kyselyssä oli neljä kysymystä. Mitä haluaisit kirjastossa olevan? -kysymykseen saatiin 494 vastausta. Eniten toivottiin kirjoja (86,4 %), toiseksi eniten lehtiä (70 %) ja kolmanneksi eniten toivottiin oleskelutilaa (55 %). Sanallisissa vastauksissa toivottiin mm. oleskelutiloja, rauhallisia työtiloja, tietokoneita, musiikkiaineistoa ja pelejä.

Mihin aikaan mieluiten käyt kirjastossa? -kysymykseen tuli 492 vastausta. Kysymyksessä oli neljä vaihtoehtoa, joihin vastattiin seuraavasti: illalla (54,9 %), iltapäivällä (51,2 %), päivällä (33,1 %) ja aamupäivällä (24,6 %). Sanallisissa kommentteissa aukiolo mainittiin 34 kertaa. Kymmenessä vastauksessa toivottiin nykyistä myöhäisempää ilta-aukioloaikaa, esim. ”kirjasto auki klo 21 saakka”. Aamuaukiolo mainittiin seitsemässä vastauksessa. Niissä toivottiin kirjaston aukeavan klo 10. Laajempaa viikonloppuaukioloa toivottiin myös. Monet aukioloaikaa koskevat kommentit oli kirjoitettu näin: ”auki pitkään ja usein”, ”auki joka päivä”, ”laajat aukioloajat” jne.

Kysymykseen ”Mitä toimintoja haluaisit kirjastoon?” saatiin 409 vastausta. Eniten toivottiin kirjailijavierailuja (63,1 %). Toiseksi ja kolmanneksi toivotuimpia asioita olivat näyttelyt (53,1 %) ja musiikkiesitykset (27,6 %). Avoimissa vastauksissa esille nousi erityisesti lapsille suunnatut satutuokiot ja muu lapsille suunnattu toiminta.

Viimeinen kysymys ”Minkälainen on unelmiesi kirjasto?” ei sisältänyt

valmiita vastausvaihtoehtoja. Vastauksia saatiin yhteensä 264. Kommenteissa oli lukuisia kommentteja sisustuksesta. Erilaisia tiloja mainittiin monissa vastauksissa esim. rauhallinen tila, ryhmätila, opiskelutila, kohtaamispaikka, olohuone. Kokoelman toivottiin olevan laaja, kuten myös aukioloaikojen. Lisäksi hyvä palvelu, tietokoneet, pelit, kahvila saivat mainintoja. Unelmien kirjastotoiveet ovat monenlaisia: osa vastaajista toivoo rauhallista tilaa ja osa paljon tapahtumia.

Pääkirjaston kehittämishankkeesta on nyt valmistumassa (10.10.2019) kirjaston laajentaminen Tullikadun 1. kerroksen tiloihin. Vuonna 2020 on tavoitteena pääkirjaston 2. kerroksen kunnostaminen suunnitelman mukaisesti siten, että tilat ovat muunneltavia perinteistä kirjastotoimintaa ja hiljaista työskentelyä varten. Muutoksesta ei aiheudu merkittäviä kiinteistöön rakenteisiin kohdistuvia muutostoimenpiteitä. Muutostöiden painopiste tulee olemaan valaistuksen ja tilojen toiminnallisuuden parantamisessa. Tällöin tilojen kalustaminen suunniteltua toimintaa tukevaksi tulee olemaan keskeisessä asemassa.

2. kerroksen tilojen suunnittelu on aloitettu ja suunnitelmat sekä niistä laadittava kustannusarvio tuodaan lautakunnan käsittelyyn niiden valmistuttua. Hankkeen kiinteistöön kohdistuvien muutostöiden toteuttamisesta vastaa Kiinteistöyhtiö Katariinanpuisto.

MUSEONJOHTAJA:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää esittää Kiinteistöyhtiö Katariinapuiston hallitukselle ja Naantalin kaupunginhallitukselle, että pääkirjaston peruskorjausta jatketaan vuonna 2020 kunnostamalla pääkirjaston toisen kerroksen tilat kirjaston kehittämissuunnitelman mukaisesti palvelemaan perinteistä kirjastotoimintaa ja mahdollistamaan monipuolinen hiljainen työskentely kirjaston tiloissa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää lisäksi esittää vuoden 2020 talousarvion laadinnan yhteydessä varattavaksi riittävää määrärahaa pääkirjaston 2. kerroksen kalustamiseen vastaamaan ilmeeltään ja toiminnoiltaan nykyaikaista kirjastoa.

KOKOUSKÄSITTELY:

Merkitään, että jäsen Leena Salo saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA:

Hyväksyttiin museonjohtajan ehdotuksen mukaan.